

Complexnummer: 527356

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Wamberg

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

527357, 527358, 527359, 527360, 527361, 527362, 527363, 9433

Woonplaats

Berlicum

Gemeente

Sint-Michielsgestel

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Wamberg 14, 5258 SM te Berlicum

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS de WAMBERG is een laat-19e eeuwse landschapspark in langgerekte vorm; het ligt in het oost-west lopend stroomgebied van de Wambergschebeek en de evenwijdige Loopgraaf, enkele kilometers ten noordwesten van Berlicum. De hoge dekzandrug waarop de buitenplaats ligt stond bekend als de 'Cloershorst'. De Wamberg ontstond kort na 1500 door de bouw van een vrijstaand omgracht herenhuis bij een rond 1380 opgerichte boerderij met speelhuis. Van 1768-1813 en vanaf 1888 is de Wamberg in het bezit van de familie Van Rijckevorsel. Naast het omgrachte in oorsprong laat-16e-eeuwse huis zijn er nog het koetshuis(XVII,XIX), de erachter gelegen schuur (XIX of ouder) en de tuinmanswoning (1899). De gebouwen liggen alle in het westelijk parkdeel nabij de Hasseltse Dijk. Het park in Engelse landschapsstijl, tussen 1890 en 1910 aangelegd in opdracht van Mr. Frans van Rijckevorsel, bestaat uit enkele langgerekte achter elkaar gelegen, zich oostwaarts uitstrekkende weiden, die tussen de beide beken liggen en omzoomd zijn door bospercelen met afwisselend loof- en naaldhout. In de weilanden staan solitaire en boomgroepjes. Vanuit het huis is er een gezicht in deze lange smalle aanleg. Langs de weiden en gedeeltelijk in het bos liggen wandelpaden; ook is er een dwarspad door de wei heen. Ten noordoosten van het huis ligt een grote vijverpartij die is vervaardigd door het vergraven van een door de turfsteckerij ontstaan drassig gebied.

Het complex wordt aan de noordkant begrensd door de weg Wamberg, die overgaat in Loofaert, aan de oostzijde door agrarische gronden van het landgoed zelf, ten zuiden en westen door de Hasseltse Dijk en landbouwpercelen van derden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De buitenplaats de Wamberg bestaat uit de volgende onderdelen: HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), KOETSHUIS met POORTGEBOUWTJE (3), SCHUUR (4), TUINMANSWONING (5), HEK op DAM (6) en PUT (7), BOERDERIJ (8).

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS de WAMBERG is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege de fraaie en kloeke laat-19e eeuwse landschappelijke aanleg, waarvan het naar het oosten gerichte gezicht over de reeks weilanden het hoofdmoment is, vanwege de ouderdom en architectuurhistorische waarde van de gebouwde onderdelen en vanwege de ensemblewaarde van het totale complex.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527357

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82711/66

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Berlicum	Sint-Michielsgestel	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Berlicum	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Berlicum	L			1179

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1.

HOOFDGEBOUW; in oorsprong laat XVI, in latere eeuwen meerdere malen vergroot, resp. veranderd (in 1769, 1895 en 1920). Bakstenen gebouw op L-vormige plattegrond met in de oksel een 8-hoekig traptorentje onder puntdak. Het oudste deel heeft twee trapgevels met ertussen een met leien gedekt zadeldak; hardstenen deuromlijsting met bovenlicht, boven één van de topgevels een hardstenen wapenleeuwtje. In de oostgevel drie venstertogen met natuursteen blokken. De nieuwere delen van het gebouw zijn in dezelfde bouwtrant opgetrokken, c.q. gewijzigd en bestaan uit één bouwlaag; erboven een kapverdieping met Vlaamse gevels en bezitten ramen met roedenverdeling. De jongste aanbouw daterend uit 1920 heeft een traptoren. In de oudste vleugel een schouw met aan weerszijden een zitnis (17de eeuw). In de vleugel uit 1769 een kamer met vaste glazen kast en gebroken fronton. Het huis ligt op een omgracht terrein, waarop in het begin van de 20e eeuw een verdiepte geometrische tuin aangelegd is; hiervan resteren alleen enkele bakstenen trapjes en keermuurtjes met stenen ballen.

Waardering

Het HOOFDGEBOUW is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege de ouderdom, heeft architectuurhistorische waarde vanwege de karakteristieke architectuur en is in cultuur- en architectuurhistorisch opzicht van algemeen belang als middelpunt van de historische parkaanleg.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Kasteel, buitenplaats	Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527358

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82711/163

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Berlicum	Sint-Michielsgestel	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Berlicum	L			3862
Berlicum	L			3324
Berlicum	L			3863
Berlicum	L			3323
Berlicum	L			1299
Berlicum	L			1179
Berlicum	L			1297
Berlicum	L			1300
Berlicum	L			1298
Berlicum	L			19
Berlicum	L			54
Berlicum	L			155
Berlicum	L			58
Berlicum	L			60
Berlicum	L			3134
Berlicum	L			1178
Berlicum	L			3135
Berlicum	L			162

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2.

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG, aangelegd tussen circa 1890-1910; het belangrijkste deel van de aanleg in landschappelijke stijl is de reeks sierweilanden, die zich -vanuit het huis gezien- oostwaarts uitstrekt en omzoomd is door slingerende stroken bos.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Solitairen, soms uit de bosrand springend, stofferen de weiden. De compositie van deze langgerekte aanleg is van een hoge kwaliteit. Langs de weiden loopt een parcours van slingerpaden, die soms even het bos induiken en dan weer op de rand van wei en bos lopen. Ook is er, ongeveer halverwege de lengte van de aanleg, een doorsteek. Ten noordwesten van het huis ligt in het bos een grote vijver met slingerende uitlopers, onderdeel van de waterloop van de Loopgraaf; vanuit het huis is er een gezicht op deze vijverpartij. Verder liggen er ten oosten van de vijver, tussen de Loofaert (weg) en Loopgraaf, enkele grote sierweiden en bospercelen, die niet direct vanuit het huis zichtbaar zijn. Schuin vanaf de Hasseltse Dijk loopt er een rechte oprijlaan met enkele rijen eiken naar het poortje naast het koetshuis (zie onder 3); de laan heeft een puinverharding; ten noorden van de laan ligt het terrein van de voormalige moestuin; ten zuiden van de laan ligt een driehoekige bomenwei met eiken. In het park zijn behalve solitairen van inheemse soorten en bossen bestaande uit eiken, dennen en beuken ook solitairen van diverse uitheemse soorten geplant zoals de sequoia. Ook staat er een Weymouth-den. Naast de parkaanleg ten oosten van het hoofdgebouw is er de aanleg ten zuiden van de Wambergische Beek, een groot akkergebied op een min of meer driehoekige plattegrond met fraai aangelegde boomgroepen en solitairen en met een directe zichtrelatie met het hoofdgebouw.

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege de ouderdom, de fraaie landschappelijke aanleg in Engelse landschapsstijl ten oosten van het huis, de visuele relatie met het omringende landschap bestaande uit de zichtassen en de ensemblewaarde met de gebouwde objecten.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 527359

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82711/146

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Berlicum	Sint-Michielsgestel	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Berlicum	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Berlicum	L			1298

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 3.

JACHT- en KOETSHUIS met POORTGEBOUWTJE. Tegen een in oorsprong 17e eeuwse hoeve (de Grote Wamberg genoemd) is een in soortgelijke stijl opgetrokken koetshuis met poortgebouwtje opgetrokken. Jaartalankers met 1803 en 1869. Het poortgebouwtje is in 1893 aangebouwd aan de zuidgevel van het koetshuis. Het jacht- en koetshuis is een bakstenen (ijselformaat, geel) gebouw van één bouwlaag op L-plattegrond met een schilddak met grijze dakpannen. In het buitenschild van elke vleugel een Vlaamse gevel; neo-kruiskozijnen met roedenverdeling en onderluiken; ook ramen met roedenverdeling in 18e-eeuwse trant; inwendig onder meer een schouw met zitnissen, XVII; poortgebouwtje met twee segmentboogvormige doorritten en geknikt schilddakje met leien. Het jacht- en koetshuis is verbouwd tot woonhuis.

Waardering

Het JACHT- en KOETSHUIS met POORTGEBOUWTJE is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege de ouderdom, als wezenlijke functionele onderdelen van het historische complex en van architectuurhistorische waarde vanwege de karakteristieke architectuur.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Koetshuis(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527360

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2006
Kadaster deel/nr 82712/60

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Berlicum Sint-Michielsgestel Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Berlicum

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Berlicum L 1178

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4.

SCHUUR, XIX of ouder; direct ten noordoosten van het koetshuis: bakstenen schuur (in de jaren 70 van de twintigste eeuw tot woning getransformeerd) van één bouwlaag op rechthoekige plattegrond onder schilddak met rode pannen; ramen met roedenverdeling met luiken. Oorspronkelijk stond hier de tiendschuur voor het opslaan van de Wambergse tiend.

Waardering

De SCHUUR is in cultuurhistorisch en architectuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege de ouderdom, als cultuurhistorisch en functioneel onderdeel van de historische buitenplaats en vanwege de ensemblewaarde met de overige onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz. Schuur(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527361

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82712/84

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Berlicum	Sint-Michielsgestel	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Berlicum	L			3862

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5.

TUINMANSWONING, in 1899 in opdracht van de familie Van Rijckevorsel gebouwd met elementen van traditionalisme waarbij terug gegrepen wordt op de stijl van de Nederlandse woonhuizen in de zestiende eeuw. De woning is gelegen aan het begin van de oprijlaan. Het pand is gedeeltelijk onderkelderd met één bouwlaag met zolderverdieping op T-vormige grondslag met gevels van in kruisverband gemetselde, machinale baksteen onder met verbeterde Hollandse pannen gedekte zadeldaken. Met pannen gedekte dakkapel in het westelijke dakvlak. Aan de noordzijde bevindt zich een éénlaags keukengedeelte onder een met pannen gedekt lessenaarsdak. De ingang aan de zuidzijde heeft een veranda onder een met pannen gedekte luifel. Recht gesloten houten klampdeur met gegroefde eiken planken. Naast de ingang bevindt zich een hardstenen gedenksteentje met inschrift: "René van Rijckevorsel 1899". In het uitspringende gedeelte met van vlechtingen voorziene trapgevel bevindt zich een recht gesloten venster met kruiskoosjijn, ramen met roedenverdeling en onderluiken. De boogtrommel is geornamenteerd met polychroom siermetselwerk. Hierboven bevindt zich in een rondboognis een smal zoldervenster met hijslruik. Westgevel met op de begane grond eveneens een kruisvenster met luiken. Opvallende, groen geverfde houten betimmering met driepasvormen van de zoldergevel. De oostgevel heeft enkele recht gesloten vensters met roedenramen en vensters met kruiskoosjijnen. In het dakvlak bevindt zich een dakkapel met daarnaast twee kleine dakvensters. De achtergevel heeft in het vlak met de trapgevel een opgeklampte deur en een daarboven liggend laadlruik. Hiernaast bevindt zich het éénlaagse keukengedeelte.

Intern is de indeling op de begane grond iets gewijzigd. De muur van de oorspronkelijke gang is verwijderd waardoor men via de entree direct in de grote woonkamer komt. Tegen de achterwand bevindt zich hier een met schilddragende engelen, familiewapens en rozetten geornamenteerde, stenen schouw in zestiende-eeuwse stijl. De achterwand van de schouw is betegeld met groene en gele (de kleuren van de familie Van Rijckevorsel) geglazuurde tegels. De kamer heeft een verlaagd plafond; hierboven gaat het oorspronkelijke balkenplafond nog schuil. Aan de rechterzijde bevindt zich een ruime kamer met een schouw van zwart speksteen. Het balkenplafond is hier weer in het zicht gebracht. Aan de achterzijde bevindt zich het lage keukengedeelte dat verder geen bijzondere elementen bevat.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De kelder aan de rechterzijde hiervan heeft een rechthoekige plattegrond en is voorzien van troggewelfjes op ijzeren balken. Aan de achterzijde bevindt zich een gedeelte dat voornamelijk voor opslag dient en waar op zolder vroeger hooi bewaard werd. Het huis heeft een houten trap met een kleine, open opkamer. Onder de trap zijn twee spekkasten geplaatst. De kamers op de zolderverdieping bevatten verdere geen bijzondere elementen. In het pand zijn de vensters met de sierlijk bewerkte eikenhouten kruiskoosijnen en ook de deuren met opgeklampte gegroefde eiken planken en het bijbehorende hang- en sluitwerk vrijwel geheel bewaard gebleven. De oorspronkelijk uit rode leipannen bestaande dakbedekking is vervangen door de huidige van verbeterde Hollandse pannen.

Waardering

De TUINMANSWONING is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van de bestuurlijke en typologische ontwikkeling van de aan grote landgoederen verbonden dienstwoning. De tuinmanswoning heeft architectuurhistorische waarden vanwege de hoge kwaliteit van de toegepaste traditionalistische stijlelementen, als zeldzaam voorbeeld van hergebruik van oudere bouwelementen en de ornamentiek van zowel de schouw als de kruiskoosijnen. Het object heeft ensemblewaarden als essentieel onderdeel van het landgoed "De Wamberg" en is van belang vanwege de zeldzaamheid van dergelijke gaaf bewaarde dienstwoningen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527362

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 april 2006
Kadaster deel/nr	82712/76

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Berlicum	Sint-Michielsgestel	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Berlicum	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Berlicum	L			1179

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 6.

HEK op DAM; over de gracht aan de noordzijde van het huis; vier hardstenen vierkante pijlers (één met jaartal 1799), waarvan de buitenste iets lager, onderling verbonden door eenvoudige spijlenhekkens; hekvlugels van hetzelfde type, naar het midden iets oplopend; pijlers met ei-vormige bekroning op kussenvormige dekplaat; binnenste pijlers met de naam WAM - BERG. Damwanden van baksteen, afgedekt door hardstenen banden waarop een balustrade met ronde gietijzeren balusters; bakstenen plaveisel in visgraatmotief. Oorspronkelijk stond het hek aan de Oude Bossche Baan.

Waardering

Het HEK op DAM is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege de ouderdom, in architectuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege de bijzondere vormgeving van de bekroning van de hekpijlers en als wezenlijk cultuurhistorisch, functioneel en ornamenteel onderdeel van de historische aanleg.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527363

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 april 2006
Kadaster deel/nr 82712/68

*Woonplaats** Berlicum
*Gemeente** Sint-Michielsgestel
*Provincie** Noord-Brabant

Locatiennaam Berlicum
Locatieomschrijving

*Kadastrale gemeente** Berlicum
*Sectie** L
*Kadastraal object**
Appartement aanduiding
Grondperceel 1298

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 7.

PUT, XVII, mogelijk ouder; direct naast het koetshuis; ronde hardstenen put met balustervormige profilering; smeedijzeren opbouw (voor hijskatrol) van rond 1900.

Waardering

De PUT is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege de ouderdom, de hoge zeldzaamheidswaarde en als cultuurhistorisch, functioneel en ornamenteel onderdeel van het historische complex.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 9433

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	26 maart 1970
Kadaster deel/nr	82768/7

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Berlicum	Sint-Michielsgestel	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Berlicum	L			3324

Omschrijving**

Omschrijving

BOERDERIJ van het Kempische langgeveltype, genaamd 'de kleine Wamberg'. Een laan met beuken loopt van het hoofdhuis en de zogenaamde 'Grote Wamberg' (het jacht- en koetshuis) naar deze boerderij. Sinds ca. 1500 stond hier een boerderij. De huidige langgevelboerderij dateert vermoedelijk in oorsprong uit eind XVIII. Het woongedeelte heeft vensters met roedenverdeling. Een oude kelder is nog aanwezig. Na een brand in 1968 is het stalgedeelte gerestaureerd. Aan de oostelijke korte gevel is (vermoedelijk in de jaren 60 van de twintigste eeuw) een woning gebouwd met huisnummer 16a, deze valt buiten de bescherming.

Waardering

De BOERDERIJ is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang vanwege de ouderdom, als functioneel onderdeel van het historische complex en vanwege de ensemblewaarde met de overige onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument